

STATENS VEGVESEN
Postboks 1010
2605 LILLEHAMMER

Vår dato: 02.12.2024

Vår ref.: 202415081-8 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler

Anders Kvaløy Olsen
ako@nve.no

Statens vegvesen - Tillatelse til vannuttak fra Arsvatnet for tunelldriving - Bokn kommune i Rogaland fylke

Vi viser til deres søknad av 4.9.2024 om tillatelse til vannuttak fra Arsvatnet i Bokn kommune. Først i brevet finner du vårt vedtak med tilhørende vilkår. Deretter kan du lese om tiltaket og vår vurdering av dette.

NVEs vedtak

NVE gir tillatelse til at Statens vegvesen kan bruke vann fra Arsvatnet til drivevann for boring av tunell under Boknfjorden i perioden 1.1.2025 til 1.7.2029. Det tillates å senke Arsvatnet med inntil 40 cm i denne perioden.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Pumpeledning skal ikke legges i utløpsbekken.
- Det settes krav til dokumentasjon av vannforbruk og reguleringshøyde.
- Plan for dokumentasjon av vannforbruk og reguleringshøyde skal godkjennes av NVE – Miljøtilsyn vassdragsanlegg, før oppstart.
- Pumpeledning legges utenfor gule felt for 5 meters sikringssone til *steinalderlokaliteten med ID 159317*. Det skal settes opp stikker som viser hvor lokalitets- /sikringssonegrensen går, og feltpersonell skal informeres.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Om søknaden

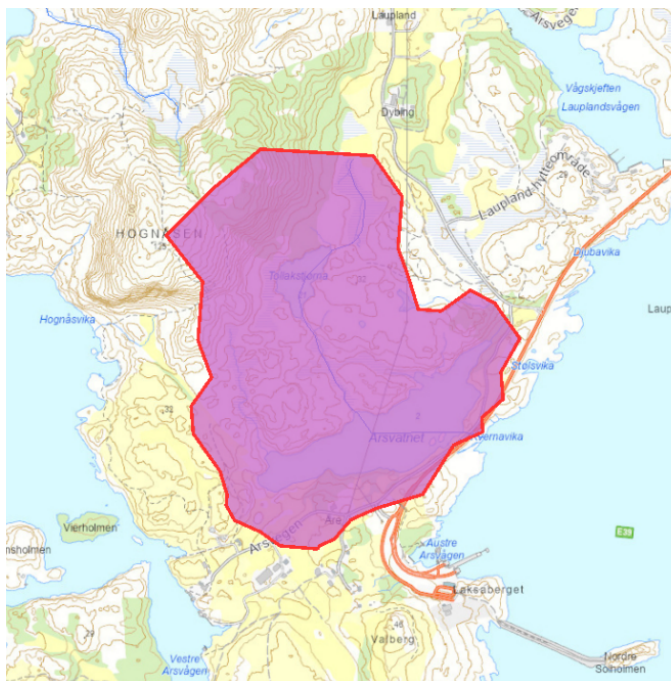
Statens vegvesen søker om midlertidig vannuttak fra Arsvatnet i Bokn kommune i Rogaland, i forbindelse med byggingen av E39 Rogfast. Det søkes om å ta ut inntil 450 m³ per døgn, i perioden 1. januar 2025 til 1. juli 2029. Uttaket vil kunne senke vannstanden i

Arsvatnet med opptil 40 cm. Vannuttaket er nødvendig for å sikre kontinuerlig tilgang til drivevann til tunnelarbeidet. Dette inkluderer kjøling av borerigger, støvdemping, injeksjon og renhold.

Hoveddata for Arsvatnet

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	0,8
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	0,1
Spesifikk avrenning	l/(s · km ²)	41,4
Middelvannføring	l/s	33,1
Alminnelig lavvannføring	l/s	-

Figur 1: Nedbørsfeltet til Arsvatnet frembrakt i Evina.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Statsforvalteren i Rogaland uttaler i brev av 27.11.2024:

«Statsforvalteren registrerer at det i forbindelse med vannuttaket ikke er planlagt for minstevannføring ut av Arsvatnet. Søknaden viser til at det er registrert ørret i vannet, men at forekomsten av ål og sjørørret er noe usikker. Statsforvalteren er enig i at utløpsbekken fra Arsvatnet, hvor store deler består av blankskurt berg, ikke er egnet som funksjonsområde for sjørørreten. Utløpsbekken fra Arsvatnet kan likevel være en mulig vandringsvei for ål og sjørørret. På denne bakgrunn kontaktet Statsforvalteren den lokale Jeger- og fiskeforeningen i området. De hadde observert fisk i vannet, men

kunne ikke si med sikkerhet om dette var snakk om stasjonær ørret eller sjørørret. Det vises i søknaden fra Statens vegvesen til en rapport utarbeidet av Norconsult i 2015, hvor blant annet Arsvatnet og utløpsbekken skal ha blitt befart. De skal ha konkludert med at det ikke var mulig for sjørørret å vandre opp i Arsvatnet, men Statens vegvesen legger ikke ved noe dokumentasjon som kan bygge opp under denne vurderingen. Statsforvalteren hadde ønsket at den aktuelle rapporten lå vedlagt som en del av kunnskapsgrunnlag til søknaden, slik at vi kunne gjort en selvstendig vurdering av utløpsbekkens funksjon som vandringsvei for ål og sjørørret basert på rapportens funn og konklusjoner. Slik søknaden nå er opplyst, vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget om vassdragets funksjon for sjørørret og ål er mangelfullt.

Det vises til at Arsvatnet har en relativt bratt strandsone rundt store deler av vannet og at omsøkt senkning ikke vil blottlegge større arealer. De grunneste partiene finnes ifølge søker ved innløpsbekken i nord. Søknaden viser til at fiskebestanden i vannet er beskrevet som fåtallig, men stor, med begrensede gytemuligheter. En senkning av vannstanden vil kunne føre til at potensiell gytebekk på nordsiden av vannet blir utilgjengelig som gyte- og oppvekstområde. Dette kan ha en stor effekt på fiskebestandene i vassdraget, ettersom nedtappingen skal foregå over flere år.

Det er registrerte forekomster av purpurlyng (NT1) i nærheten av foreslått trasé for slange/rørledning. Ved en eventuell tillatelse må det sørges for at trasé legges utenom disse forekomstene, slik at de ikke tar skade av isolasjonsmatter som skal benyttes for vinterisolering av slangene.»

Rogaland fylkeskommune uttaler i brev av 27.11.2024:

«Kulturarv

I rapporten fra SVV står det, s. 11:

«Ifølge kulturminnedatabasen er det registrert flere automatisk fredete kulturminner rundt Arsvatnet. Ingen av disse er i tilknytning til selve vatnet eller blir berørt av tekniske inngrep. Rørledningen vil bli lagt nært to lokaliteter med gamle bosetningsaktivitetsområder fra eldre steinalder. Det vil ikke bli gravd i jorda ved utlegging av slangene.»

Slangene vil ifølge kart komme tett oppi steinalderlokaliteten med ID 159317. Denne er freda i hht. kulturminnelovens § 4. Det er viktig at man legger slangene så langt unna lokaliteten som mulig, også utenfor gult felt som er fem meters sikringssone. Vi ber om at dere i forkant av utlegging av slanger, setter opp stikker som viser hvor lokalitets- /sikringssonegrensen går, og informerer feltpersonell om dette.

Dersom man ser at man må gjøre fysiske inngrep innenfor lokaliteten (inkl. sikringssonen), må man søke om dispensasjon fra kulturminneloven, § 8, 1. ledd. Søknad sendes da til Rogaland fylkeskommune.

Vassdrag og miljø

Generelt framstår søknaden som grundig, og med en konsekvensutredning som gir et godt grunnlag for å vurdere søknaden. Søknaden inneholder en overordnet vurdering

av konsekvenser for miljø og samfunn, og det konkluderes med at tiltaket vil ha små negative konsekvenser for natur og miljø, mens de samfunnsmessige virkningene vurderes som store.

Ettersom det er fisk i vannet tilrår fylkesdirektøren at det legges opp til at vannstanden skal senkes sakte som et avbøtende tiltak. Vi anbefaler at dette tas inn som et vilkår i en tillatelse, og at det også må iverksettes en overvåkning under nedsenkningen av vannstanden for å påse at senkningen skjer sakte nok til at det ikke forekommer stranding av fisk.

Fylkesdirektøren er enig i den overordnede konklusjonen om at tiltaket vil ha små negative konsekvenser for natur og miljø, og at de positive samfunnsmessige virkningene vil være større enn ulempene. Fylkesdirektøren er derfor positiv til at det gis konsesjon.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til vannuttak etter vannressursloven § 8.

Hydrologi

Nedbørfeltet er på 0,8 km² og har en estimert middelvannføring på 30 l/s.

Gjennomsnittlig vannuttak er i søknad oppgitt til 450 m³/døgn (tilsvarende 5,2 l/s) og maksimalt vannuttak 600 m³/døgn (6,9 l/s). Dette utgjør omtrent 15 % av den beregnede middelvannføringen. Det er planlagt med en nivåtank/bufferbasseng ved tunellinnslaget som rommer 20 m³.

Søker legger til grunn at vassdraget trolig ikke har årssikker vannføring og planlegger ikke for slipp av minstevannføring. Nedbørfeltet består av mye lynchhei, og Arsvatnet utgjør rundt 1/8-del av nedbørfeltet. NVE mener at nedbørfeltet er lite og det er lite potensial for at vann holdes tilbake i feltet. Vi vurderer det derfor som sannsynlig at vassdraget ikke har årssikker vannføring.

Naturmangfold

Det er ikke planlagt terrenginngrep eller vassdragsinngrep for etablering av pumpe eller inntaksarrangement. NVE har gjort søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 9.12.2024. I vannet er det registrert blant annet ørret, toppand og hettemåke (kritisk truet). På land på nordsiden av vannet er det forekomster av purpurlyng (nært truet).

Statens vegvesen beskriver at det ikke vil bli gjort gravearbeid eller andre tekniske inngrep i forbindelse med utlegging av vannledning og pumper.

Statsforvalteren i Rogaland mener at søknaden ikke dokumenterer godt nok at utløpsbekken fra Arsvatnet ikke har funksjon som vandringsvei for ål og sjørret. NVE mener at bildene i søknaden dokumenterer godt nok at utløpsbekken er en lite sannsynlig vandringsvei for sjørret. Det planlagte vannuttaket på maksimalt 15 % av middelavrenningen tilsier at det fortsatt vil være dager med overløp, som muliggjør at ål kan vandre i utløpsbekken.

Statsforvalteren i Rogaland påpeker også at senkning av vannstanden vil kunne føre til at bekker på nordsiden av vannet blir utilgjengelig som gyte- og oppvekstområde og at dette kan ha en stor effekt på fiskebestandene i vassdraget. Senkning av vannstand vil først og fremst oppstå i tørre perioder hvor det også ellers naturlig vil være redusert vanndekt areal. Ørret gyter i hovedsak på høsten, når det ofte er nok vann i vassdraget. NVE vurderer derfor de eventuelle negative konsekvensene for rekruttering i tilløpsbekker som små. Rekrutteringen vil sannsynligvis ta seg raskt opp igjen når tiltaket er over.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil påpeke at selv om tiltaket skal pågå i fire år, så er tiltaket midlertidig og senkningen er begrenset til maksimalt 40 cm. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kulturminner

Rogaland fylkeskommune påpeker at slangen vil komme tett oppi steinalderlokaliteten med ID 159317. Denne er freda i hht. kulturminnelovens § 4. Søker må redusere risikoen for påvirkning ved å følge fylkeskommunen råd om at man legger slangene så langt unna lokaliteten som mulig, også utenfor gult felt som er fem meters sikringssone.

Samfunnsnytte

Etter NVEs vurdering er det energibesparende å benytte urensset vann til tunelldriving, fremfor produsert drikkevann, slik det blir gjort i dag.

Oppsummering og konklusjon

Med et maksimalt vannuttak på 6,9 l/s og gjennomsnittlig uttak på 5,2 l/s, samt beskrevet plassering og utforming av inntaksslange, vurderer NVE at uttaket ikke vil føre til vesentlige negative konsekvenser eller ulemper for allmenne interessert tilknyttet Arsvatnet. De negative konsekvensene senkning vil ha for vannmiljøet vurderes til å være små i forhold til de positive konsekvensene av å ikke benytte produsert drikkevann til tunelldriving.

NVE gir tillatelse til at Statens vegvesen kan bruke vann fra Arsvatnet til drivevann for boring av tunell under Boknfjorden i perioden 1.1.2025 til 31.12.2029. Det gis tillatelse til en senkning av vannspeilet i Arsvatnet med inntil 40 cm i samme periode.

Tillatelsen er gitt på vilkår.

Med hilsen

Carsten S. Jensen
konsesjonsansvarlig

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

STATENS VEGVESEN

Kopimottakerliste:

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
STATSFORVALTEREN I ROGALAND
Bokn kommune

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.